

NYE SAMISKE UTGIVELSER – NYHETSREV AUGUST 2024

FOR BARN OG UNGDOM

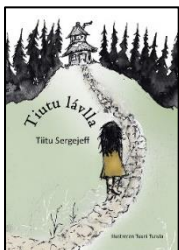
TONE ELVEBAKK, JANNE OLSBY: ELLE JA ÁNDÁ MURJEMIN / ELLE OG ÁNDÁ PÅ BÆRTUR

Den femte og siste boka om Elle og Ándá - to samiske dukker. Gjennom bøkene får du være med på noen av opplevelsene deres. I denne boka er de på bærtur i multemyra. Her opplever de noe skummelt. Kan det være čuoppomáddu (froskemora)? En fryktingytende skikkelse som noen tror på og andre ikke. Tekst på nordsamisk og norsk. ISBN: 978-82-998531-9-4. Várdobaiki samisk senter, 2024. 91 sider. Innbundet.

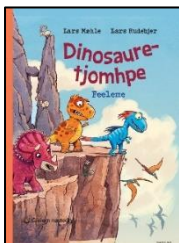
JENS MARTIN MIENNA: NILLA, ÁDEGÁHTTU JA NJOAMMIL/NILLA, ATEKATT OG HAREN

Sjette bok i serien om Nilla og Atekatt. Det er påske, og de samiske tradisjonene er i sentrum. Nilla og Atekatt oppdrager noe, og de bestemmer seg for å finne ut hva det er for noe. Haren har egg som inneholder noe Nilla og Atekatt vil ha. Tekst på nordsamisk og norsk. ISBN: 978-82-93781-06-6. Bárus, 2024. 38 sider. Innbundet.

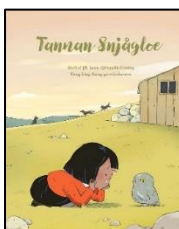
TIUTU SERGEJEFF: TIUTU LÁVLLA

En eventyrtelling om grenseløs kjærlighet hjertets lys som finner sted i hjertet av Lappland. Alvegutten lurar på hvor godt den Tiutu forstår betydningen av lett magi. Han vil ikke fortelle henne sannheten. Den lille huldrejenta Tiutu bor i et lite hus, på en liten åsrygg, i utkanten av en liten skog. ISBN: 9789526529103. Elämän Taikapöly, 2023. 63 sider. Innbundet.

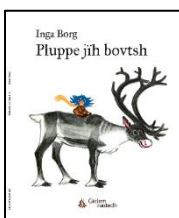
LARS MÆHLE: FEELEME

Sørsamisk oversettelse av Reisen (2019). Tredje bok i serien om Dinosaurgjengen. Trym er nysgjerrig på hva som skjuler seg bak de høye fjellene i nord, og hva som finnes utenfor kartet. Rasmus er overbevist om at det er krokodillemygg, kjøttetende gress, draculahai eller en monstrosaurus rex. Trym er uenig med Rasmus og tror det bare er snille dinosaurer der. Han overtaler Rasmus til å bli med på en strabasjøs reise for å avsløre hemmelighetene på den andre siden av de mystiske fjellene. ISBN: 978-82-94048-46-5. Gielem nastedh, 2024. 45 sider. Innbundet.

RACHEL JIH SEAN QITSUALIK-TINSLEY: TANNA SNJÁGLOE

Sørsamisk oversettelse av Tanna's Owl (2020). Når faren til Tanna tar med seg en forlatt ugle hjem, er hun ikke ivrig etter å ta seg av den trengende, stygge lille fuglen. Etter flere uker med å ha fulgt farens instruksjoner om hvordan hun skal ta vare på uglen, må Tanna dra hjemmefra til skolen. Uglan hennes har vokst. Den har mistet sine grå babyfjær og begynner å spire en vakker voksen snøuglefrakk. Når hun sier farvel til uglen, er hun lettet over å ikke trenge å ta vare på den lenger, men også litt trist. ISBN: 978-82-94048-48-9. Gielem nastedh, 2024. 35 sider. Heftet.

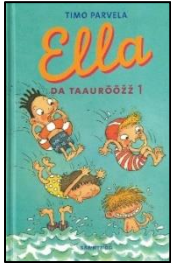
INGA BORG: PLUPPE JIH BOVTSJ

Sørsamisk oversettelse av Plupp och renarna (1955), som er den første av Inga Borgs bøker om Plupp. Her viser han flere egenskaper som vi finner igjen i senere bøker: En dag når Plupp er ute å går hører han et ynkelig pip. Det er fra en helt nyfødt reinkalv som har mistet sin mamma. Plupp hjelper reinkalven tilbake til flokken og får siden følge reinflokken på deres vandring i fjellet. ISBN: 978-8294048-47-2. Gielem nastedh, 2024. 32 sider. Heftet.

KIRSI MÁRET PALTTO: EALLA, GUSNIE LEAH?

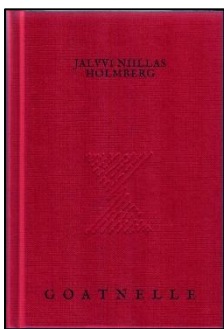
Sørsamisk oversettelse av Gos don leat, Elle? (2019). Spenningsroman for ungdom om Jovnna som ønsker å delta på trommekurs, men som ikke har mulighet fordi mora er bortreist på ukedagene. Han oppsøker det gamle huset til oldeforeldrene. I sinne slår han trommer på alt mulig og plutselig finner han noe som bringer med seg spennende opplevelser. Han kommer på sporet av Elle, en jente som forsvant lang tid tilbake. ISBN: 978-82-92649-68-8. ABC-Company E-skuvla, 2024. 128 sider. Innbundet.

TIMO PARVELA: ELLA DA TAAURÖÖŽŽ 1

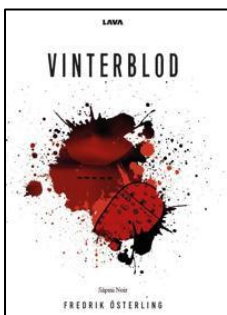
Ella ja kaverit 1 i skoltesamisk oversettelse. Den inneholder de tre første Ella-fortellingene: Ella og utpresseren, Elle på teater og Ella på klassetur. På skolen er det skikkelig gøy. Av og til syns læreren også det. Ingen steder skjer det så mye moro som på skolen, syns Ella. For eksempel i svømming, nær læreren sier at ingen får gå i vannet før han blåser i fløyta. Hvordan hører fløyta ut, vil Pekka vite, og det demonstrerer læreren selvsagt. ISBN: 978-952-441-498-2. Saamelaiskäräjät, 2023. 108 sider. Innbundet.

SKJØNNLITTERATUR FOR VOKSNE

JALVI NIILLAS HOLMBERG: GOATNELLE

Holmbergs andre roman. Elle Hallala, en ung kunstner fra Utsjok, velger å forlate en lovende karriere som billedkunstner. Etter bestemorens død begynner hun å slite med helsa: alle årene hun har viet sin kunstnerkarriere kunne ha blitt brukt til å lære seg tradisjonelle samiske kunnskaper og ferdigheter som holder på å forsvinne. Hun levner livet som kunstmaler med internasjonal ære og flytter til forfedrenes marker i Gabbaduottar. Hun finner styrke og helse i fiske og duodji. Etter hvert hjemsøkes hun av drømmer som antyder for henne og hennes finske venn at alt ikke er på stell likevel. En roman om ambivalens, polariteter, kunst og samisk væremåte. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-93830-09-2. DAT, 2024. 413 sider. Innbundet.

FREDRIK ÖSTERLING: VINTERBLOD

Spenningsromanen Vinterblod handler om de eskalerende konfliktene i nord og i fortellingen møtes magi, realisme, fortid og nåtid på en mesterlig måte. På 1600-tallet følger vi noaidien Máhtát i hans kamp for å redde sitt land og sikre samenes fremtid. I nåtiden møter vi Lasse – Lars-Anta Larsson Purnu – som etter å ha tapt kontakten med sin samiske bakgrunn vender tilbake til Norrbotten og Kiruna. I de snødekte landskapene starter en illevarslende kjede av hendelser. Ukjente gjerningsmenn skyter rein med militære våpen. Kommunestyrets leder blir skutt og drept, tilsynelatende av profesjonelle drapsmenn. Lasses vei blir snart krysset av samiske Paulina. Skjebnene deres blir flettet sammen når Paulina blir anklaget for en forbrytelse hun ikke har begått. ISBN: 9789189895843. Lava

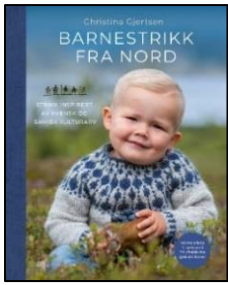
förlag, 2024. 322 sider. Heftet.

SVEN HENRIKSEN: ALT SOM DET VAR SÅ LENGE TIL ER NÅ – DIKT

Diktene dveler ved tiden som går altfor fort. Kjærlighetens skjøre tilstedeværelse, men også en sitrende uro over livets til tider strevsomme uforutsigbarhet. Diktsamlingen rører ved mye – fra dagens samfunn såvel som fortid, oppvekst og annet. Diktene hans har rørt mange på sosiale medier da de favner rundt mye av det vi mennesker ofte tenker på, men kanskje ikke oppfatter fullt og helt. ISBN: 978-82-93844-32-7. Skamløst forlag, 2024. 91 sider. Innbundet.

FAGLITTERATUR

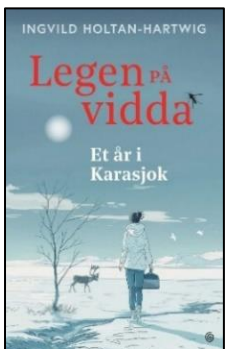
CHRISTINA GJERTSEN: BARNESTRIKK FRA NORD – STRIKK INSPIRERT AV KVENSKE OG SAMISK KULTURARV

Oppfølger til Strikk fra nord (2022). Denne boka inneholder oppskrifter på flotte strikkeplagg til barn og unge i alderen 1-14 år. De er inspirert av den rike kvenske og samiske kulturarven og den vakre naturen i Finnmark. Den populære multebærgenseren, dvergbjørkmønsteret og andre design fra boka Strikk fra nord, finner du her som barneplagg. Oppskriftene har gode og enkle forklaringer som gjør dem enkle å strikke. ISBN: 978-82-7201-834-3. Kagge forlag, 2024. 123 sider. Innbundet.

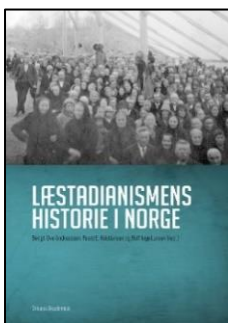
SIV ROMSDAL: SÁPMI STRIKK – EN REISE I GARN OG FARGER

Forfatteren kommer fra Nordkapp i Finnmark, med aner i Porsanger. Først i voksen alder har hun blitt bevisst sin egen sjøsamiske identitet. Som i så mange familier har denne delen av historien blitt stuet vekk og delvis glemt i kjølvannet av fornorskningspolitikken. Men på mange loft kan man finne spor etter samiske håndverkstradisjoner i gamle plagg eller eldre fotografier. På sin reise i garn og farger har hun utviklet strikkeplagg som tar opp i seg detaljer fra gamle samiske mønstre. Og hun har latt seg inspirere av naturen og kulturen hun er vokst opp i til å lage nye strikkedesign. ISBN: 978-82-430-1439-8. Spartacus, 2024. 242 sider. Innbundet.

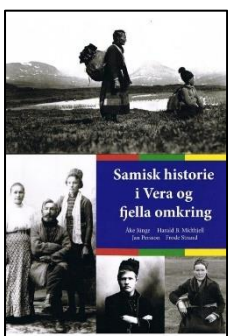
INGVILD HOLTAN-HARTWIG: LEGEN PÅ VIDDA – ET ÅR I KARASJOK

Som ung, nyutdannet lege fra Oslo søker Ingvild Holtan-Hartwig om turnustjeneste i Karasjok. I fortellingen får vi høre om hennes møte med et samfunn og en levemåte som er totalt forskjellig fra det hun er vant med. Livet på vidda blir en brå overgang fra storbytilværelsen. Hun forteller om samtaler med syke og sårbare, med pårørende og kolleger, og hvordan de former henne som lege. Som turnuslege og etter hvert fastlege må hun takle mange utfordringer: Skal man behandle eller ikke? Hvem bestemmer når et liv er ferdig levd? Hva er egentlig god helsehjelp? Hva vil det egentlig si å gjøre en god jobb og å leve et godt liv? ISBN: 978-82-489-3650-3. Kagge forlag, 2024. 251 sider. Innbundet.

LÆSTADIANISMENS HISTORIE I NORGE

Den læstadianske vekkellesbevegelsen oppstod i den svenske Lappmarken rundt presten Lars Levi Læstadius på midten av 1800-tallet. I denne boken følger vi bevegelsen over på norsk side og viser hvordan den spredte seg i Norge på siste halvdel av 1800-tallet, og hvordan den gjennomgikk splittelser og ble videreført i ulike grupper helt fram til vår tid. Tema som etnisitet, politikk, skole og forholdet til den offentlige kirke er sentrale momenter når utviklingen av bevegelsen drøftes. Bak boken står tre forskere ved UiT Norges arktiske universitet som gjennom flere år har forsket på læstadianismen. ISBN: 978-82-8104-563-7. Orkana Akademisk, 2024. 535 sider. Innbundet.

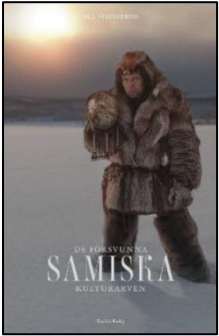
ÅKE JUNGE, HARALD B. MIDTHJELL, JAN PERSSON, FRODE STRAND: SAMISK HISTORIE I VERA OG FJELLA OMKRING

Boka presenterer resultatet fra formidlingsprosjektet «Samisk historie i Vera og fjella omkring», initiert av Verdal kommune. Arbeidet har pågått i perioden 2018-2024 og har resultert i en omfattende kartlegging av litteratur, stedsnavn, tradisjonskunnskap, fotografier og kulturminner. Materialet beskriver forholdene for reindrift og samer i det gamle Gaskelaante og Skæhkere fra 1700-tallet og fram til de store endringene tidlig på 1900-tallet. ISBN: 978-82-92-43417-8. Verdal kommune, 2024. 184 sider. Heftet.

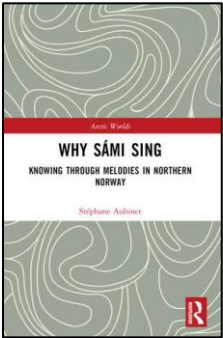
RUOVTTU GUVLUI / TOWARDS HOME – INUIT & SÁMI PLACEMAKING

Boken utforsker hvordan inuitter, samer og andre arktiske samfunn skaper selvbestemte rom. Ledet av urfolk og nybyggere, undersøkes hva hjem betyr for de nordligste urfolkene, deres tilknytning til land og fremtidige relasjoner. Gjennom essays, kunstverk, fotografier og personlige fortellinger, uttrykkes urfolks oppfatninger av hjem, land, slektskap, design og minne, og vektlegger omsorg for-og liv på landet som en de viktigste verdiene. Joar Nango, Taqralik Partridge, Jocelyn Piirainen og Rafico Ruiz er redaktører. Tekst på inuktitut, nordsamisk og engelsk. ISBN: 9789493246256. CCA, 2024. 349 sider. Heftet.

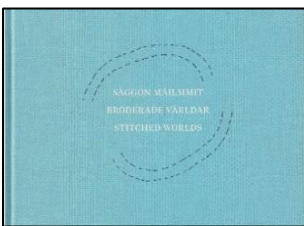
OLA STINNERBOM: DE FORSVUNNA SAMISKA KULTURARVEN

Store deler av den samiske kulturen er redusert i en slik grad at de fleste samer og forskere mener at samene er en kultur uten dans, sang og musikktradisjon. I denne boken viser Stinnerbom at samisk historie inneholder både faktafeil og feiltolkninger der undertrykkelse og selvundertrykkelse bremser forståelsen av kulturen. Det er også et forsøk på å slutte sirkelen rundt myten om den tapte samiske kulturarven, dansen, joiken og tromma. I mer enn 30 år har han søkt etter forståelse for hvordan store deler av kulturarven er utradert av stat og kirke. Svensk tekst. ISBN: 9789189868106. Ekerlids förlag, 2024. 127 sider.

STÉPHANE AUBINET: WHY SÁMI SING – KNOWING THROUGH MELODIES IN NORTHERN NORWAY

En antropologisk undersøkelse om en sangpraksis som finnes blant samene. Den spør hvordan fremføringen av melodier, med eller uten tekster, kan være en måte å endre oppfatningen på, forholde seg til menneskelige og ikke-menneskelige tilstedeværelser, eller engasjere seg i fortiden. Ifølge sine utøvere er den samiske joiken mer enn et musikalsk repertoar laget av mennesker: det er en vokalkraft mottatt fra omgivelsene, en som avslører sine muligheter med sparsomhet gjennom praksis og erfaring. Boka vil være av spesiell interesse for forskere innen antropologi, etnomusikologi og urfolksstudier. Engelsk tekst. ISBN: 978-1-03-235619-8. Routledge, 2024. 168 sider. Heftet.

BRITTA MARAKATT-LABBA: SÁRGGON MÁILMMIT/BRODERADE VÄRLDER/STITCHED WORLDS

Bok om den svensk-samiske tekstilkunstneren Britta Marakatt-Labbas kunst formgitt av Milena Karlsson. På 130 bildesider vises over 90 kunstverk, de fleste fra de siste årenes rike produksjon. Boken inneholder i tillegg dikt av poeten Linnea Axelsson, en samtale med kunstneren og skribenten Lena Ylipää og kunstneren selv og tre nyskrevne essays av kulturviteren Britt

Kramvig, kurator og kunstviteren Heather Igloliorte, og kunstviter og skribent Jan-Erik Lundström, som også er bokens redaktør. Tekst på nordsamisk, svensk og engelsk. ISBN: 978-91-527-1749-3. Koncentrat, 2023. 225 sider. Innbundet. 168 sider. Heftet.

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Vennlig hilsen/ Dearvvuodaiguin / Tervheisin

Edel Olsen
Rådgiver – Samisk bibliotektjeneste i Troms
Fylkesbiblioteket
Mobil: +47 949 86 387